

Лабораторна робота №2. Створення діалогової програми. Windows Forms. Елементи Label, Button, TextBox

Тема: Створення діалогової програми. Windows Forms. Елементи Label, Button, TextBox.

Мета заняття: навчитись створювати діалогові програми з допомогою Windows Forms мовою C#; навчитись працювати з елементами Label, Button, TextBox Windows Forms у середовищі Microsoft Visual Studio.

1. Теоретичні відомості

1.1 Вступ до C # Windows Forms

На рис. 1 показано, як створити новий проект у Microsoft Visual Studio. Для цього в налаштуваннях вибирається C # (#1) та Windows Forms (#2).

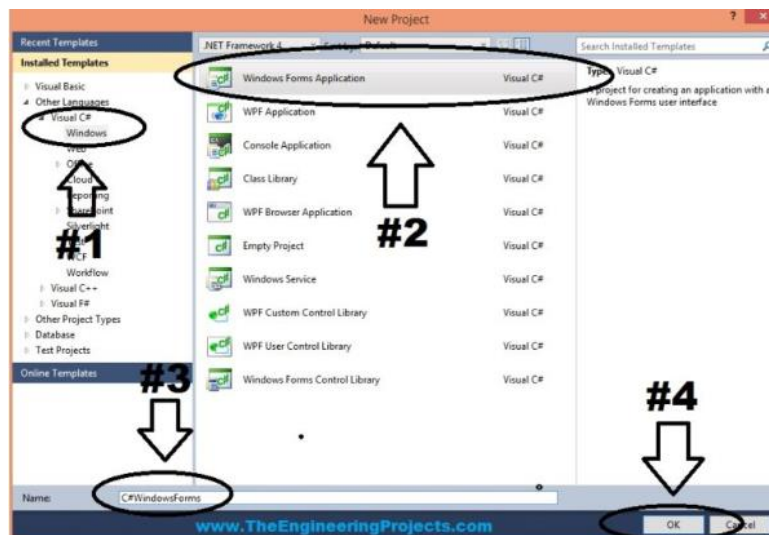

Рисунок 1.1 – Створення проекту з Windows Forms у C#

Після натиснення кнопки ОК (#4), відкриється новий проект, як показано на рис. 1.2.

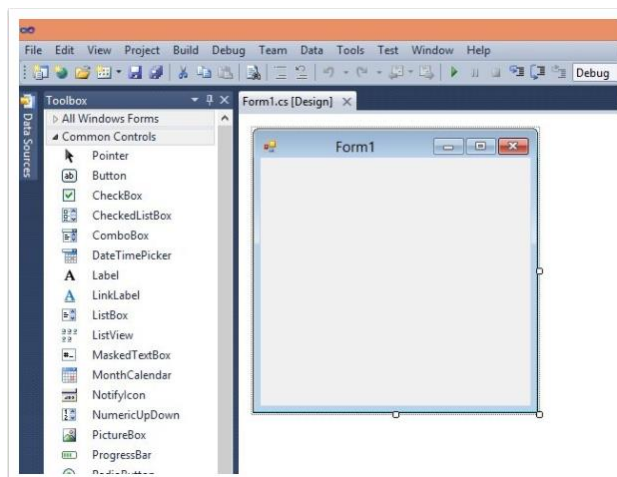

Рисунок 1.2 – Вікно Visual Studio з новим проектом у Windows Forms

Новий проект містить три частини. Центральна частина – це форма з заголовком Form1. Ліворуч – панель інструментів, яка містить усі компоненти, які можна використовувати у цій формі C # Windows Forms. Праворуч – це «Провідник рішень», а під ним – «Панель властивостей».

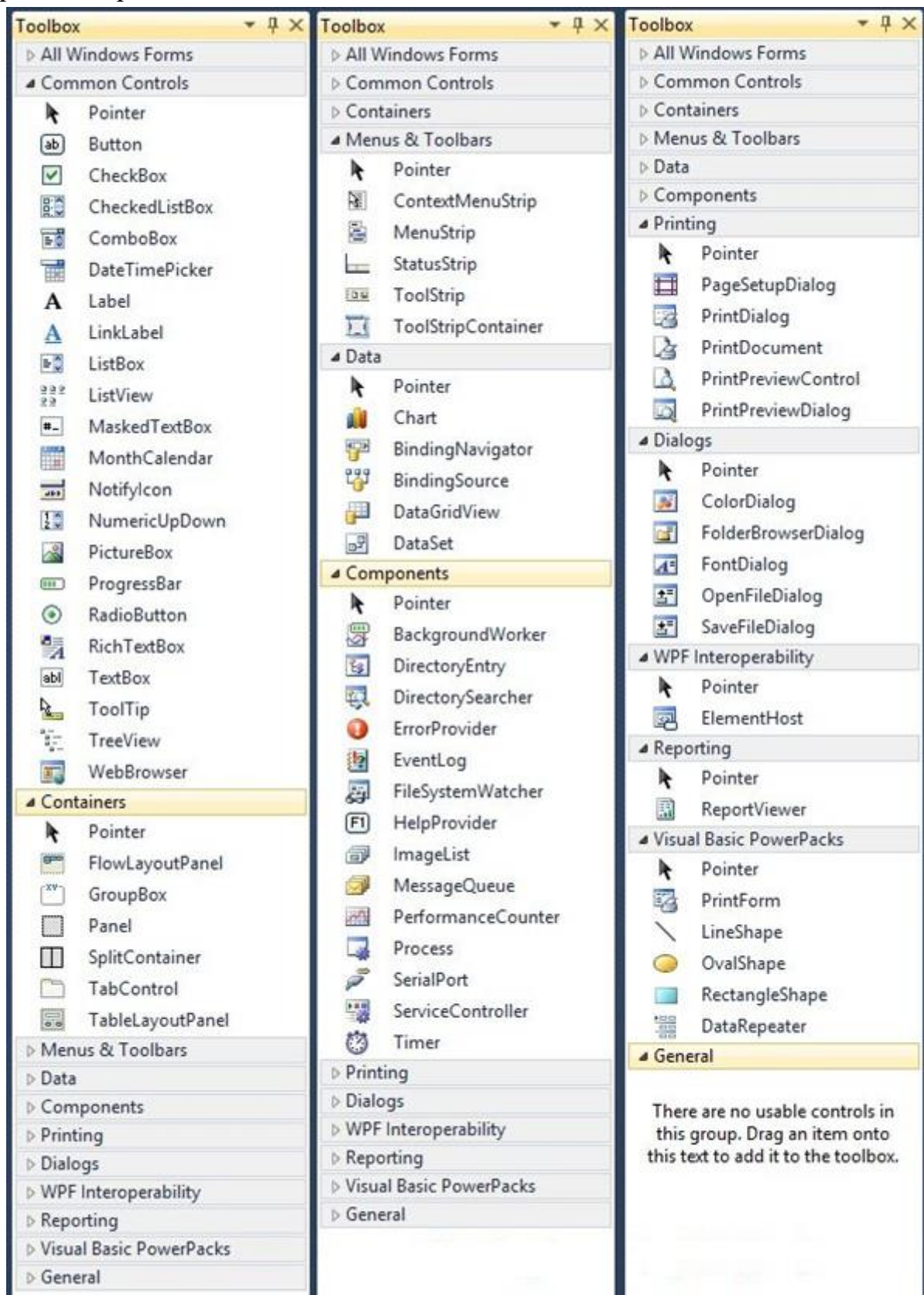

Рисунок 1.3 – Компоненти панелі інструментів C # Windows Forms

Усі елементи керування можна використовувати в C # Windows Forms. Найчастіше використовуються кнопки та текстові поля, які знаходяться у розділі «Загальні елементи керування». На рис. 1.4 наводиться зображення Провідника рішень у формах C # Windows.

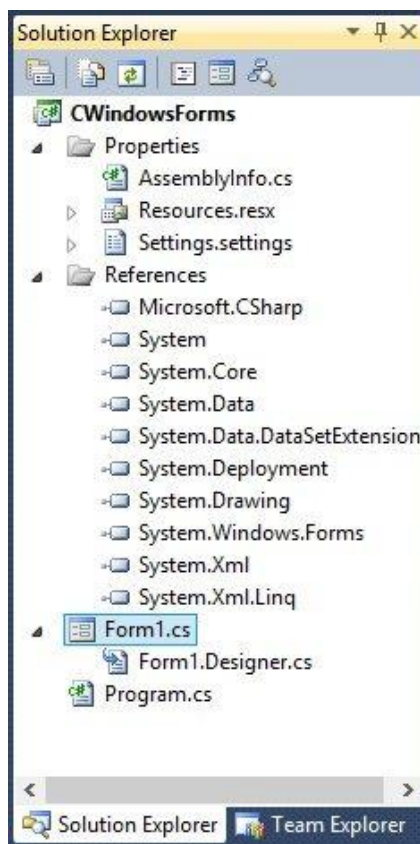

Рисунок 1.4 – Провідник рішень у формах C # Windows

Провідник рішень показує всі файли, які використовуються у вашому C # Windows Forms Project. У папці "Properties" є файл AssemblyInfo.cs, який містить ім'я та авторські права щодо вашого проекту. У розділі "References" містяться всі файли системної бібліотеки. У файлі Form1.Designer.cs знаходиться дизайн Form1. У файлі Program.cs знаходиться код для Form1. Весь код, який буде написаний для проекту C # Windows, буде доданий у файл Program.cs.

На рис. 1.5 наводиться зображення вікна «Властивості» у формах C # Windows. Коли вибирається будь-який компонент у C # Windows Forms, тоді його властивості відкриваються. З цих властивостей можна змінити багато атрибутів вашого проекту.

У атрибуту Text знаходиться назва проекту – Form1. Змінимо її на «Introduction to C # Windows Forms» (рис. 1.6).

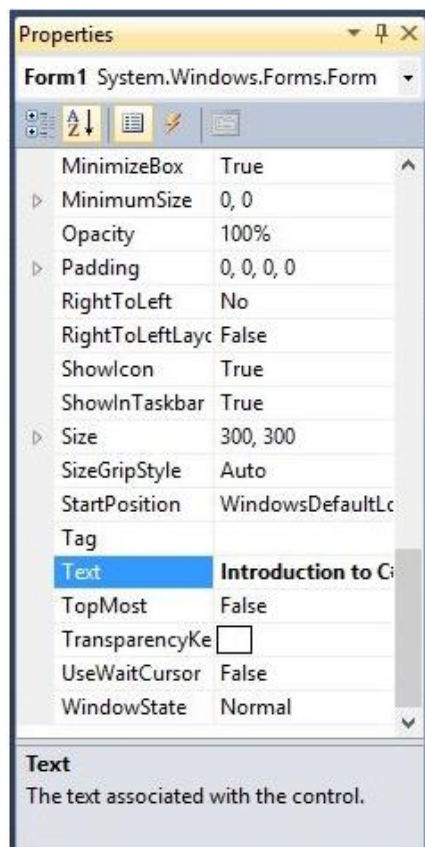

Рисунок 1.5 – Properties panel in C# Windows Forms:

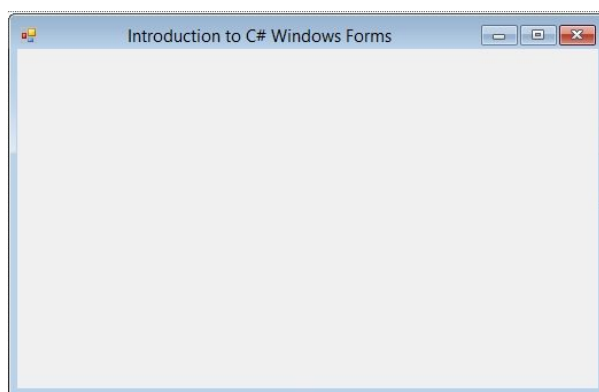

Рисунок 1.6 – Змінений заголовок Windows Forms

Таблиця 1.1. – Основні властивості форми

ВЛАСТИВІСТЬ	ОПИС
Name	Задає ім'я класу Form . Дана властивість задається виключно під час розробки
BackColor	Вказує колір фону форми
Enabled	Вказує чи може форма приймати ввід від користувача. Якщо властивості Enabled задано значення False , усі елементи керування форми також блокуються
ForeColor	Вказує колір переднього плану форми, тобто колір тексту, що виводиться.
FormBorderStyle	Указує вид та поведінку межі та рядка заголовку форми Значення властивості: None - форма не має меж, не може бути мінімізована або розгорнута до максимальних розмірів та в неї немає екранної кнопки керування вікном та кнопки довідки;

ВЛАСТИВІСТЬ	ОПИС
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FixedSingle - форма має тонку межу, розміри форми неможна змінювати під час виконання. Форма може бути мінімізована, розгорнута до максимальних розмірів, має кнопку довідку або кнопку керування вікном; ▪ Fixed3D - форма має об'ємну межу, розміри форми неможна змінити під час виконання. Форма може бути мінімізована, розгорнута до максимальних розмірів, має кнопку довідки або кнопку керування вікном; ▪ FixedDialog - форма має тонку межу, розміри форми неможна змінювати під час виконання. У форми немає екранної кнопки керування вікном, але може бути кнопка довідки, яка визначається іншими властивостями. Форму можна мінімізувати та розгорнути до максимальних розмірів; ▪ Sizable - форма має налаштування по замовчуванню, але вони можуть змінюватись користувачем. Форма може бути мінімізована, розгорнута до максимальних розмірів, має кнопку довідки, яка визначається іншими властивостями. ▪ FixedToolWindow - форма має тонку межу, розміри форми неможна змінити під час виконання. Форма містить тільки кнопку закриття ▪ SizableToolWindow - форма має тонку межу, розміри
Location	Коли властивості StartPosition задано значення Manual , то властивість указує початкове положення форми відносно верхнього лівого кута екрану
MaximizeBox	Указує, чи є у форми кнопка MaximizeBox
MaximumSize	Встановлює максимальний розмір форми. Якщо задати властивість розмір 0; 0, то у форми не буде верхнього обмеження розміру
MinimizeBox	Указує, чи у форми кнопка MinimizeBox
MinimumSize	Встановлює мінімальний розмір форми, який може задати користувач
Opacity	Встановлює рівень непрозорості або прозорості форми від 0 до 100%. Форма, що має непрозорість 100%, повністю непрозора
Size	Приймає та встановлює початковий розмір форми
StartPosition	Указує на положення форми в момент її першого виведення на екран
Text	Указує заголовок форми
TopMost	Указує, чи завжди форма відображається поверх усіх форм, властивості TopMost яких не задано значення True
Visible	Указує, видима чи форма під час роботи
WindowState	Указує, чи форма є мінімізованою, розгорнутою до максимальних розмірів, або при першій появі їй заданий розмір, що вказаний у властивості Size

1.2 Додавання елементів керування C

Отже, перший C # елемент керування, який будемо використовувати, – це поле Text Box, яке присутнє в категорії **Common Controls** (Загальні елементи керування). Необхідно перетягнути це текстове поле з панелі інструментів до форми Windows, після чого воно буде розміщене у формі Windows, як показано на рис. 1.7.

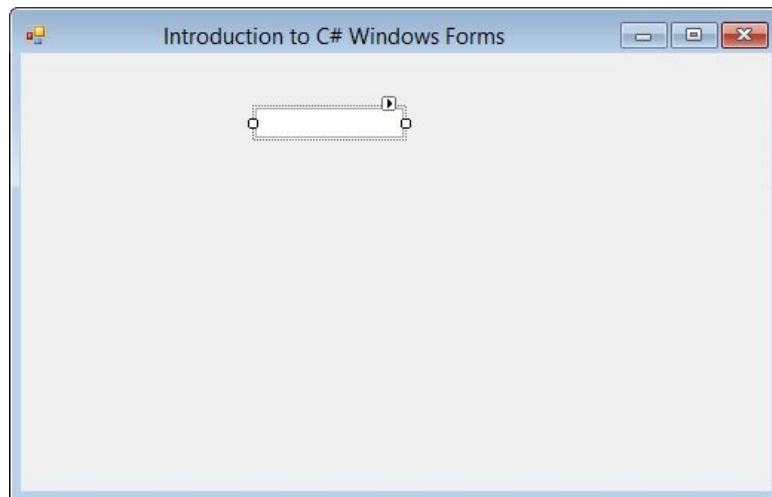

Рисунок 1.7 –Розташування елементу Text Box на Windows Forms

Якщо вибрати це текстове поле, тоді в розділі властивостей відкриються його властивості. З його властивостей ви можете змінити багато його атрибутів. Два основні атрибути у властивостях будь-яких елементів керування C # - це ім'я (Name) та текст (Text).

Ім'я – це ім'я цього елемента управління, яким ми його називаємо, коли пишемо код для цього елемента управління.

Текст – це текст, який з'являється на цьому контролі для перегляду користувачем.

Перетягнемо кнопку з панелі інструментів і розмістимо її на формі Windows, як показано на рис. 1.8.

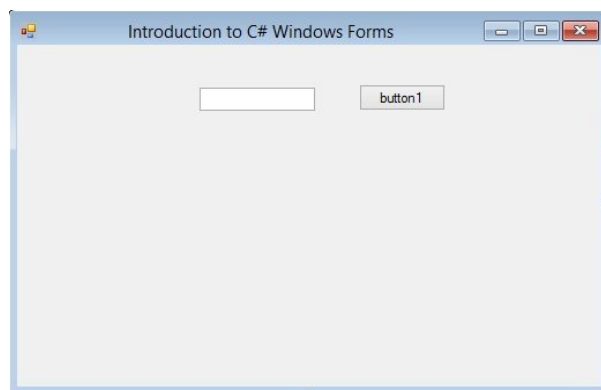

Рисунок 1.8 – Розташування елементу Button на Windows Forms

У розділі "Властивості" для Button змінюємо її текст на «Click Here», як показано на рис. 1.9.

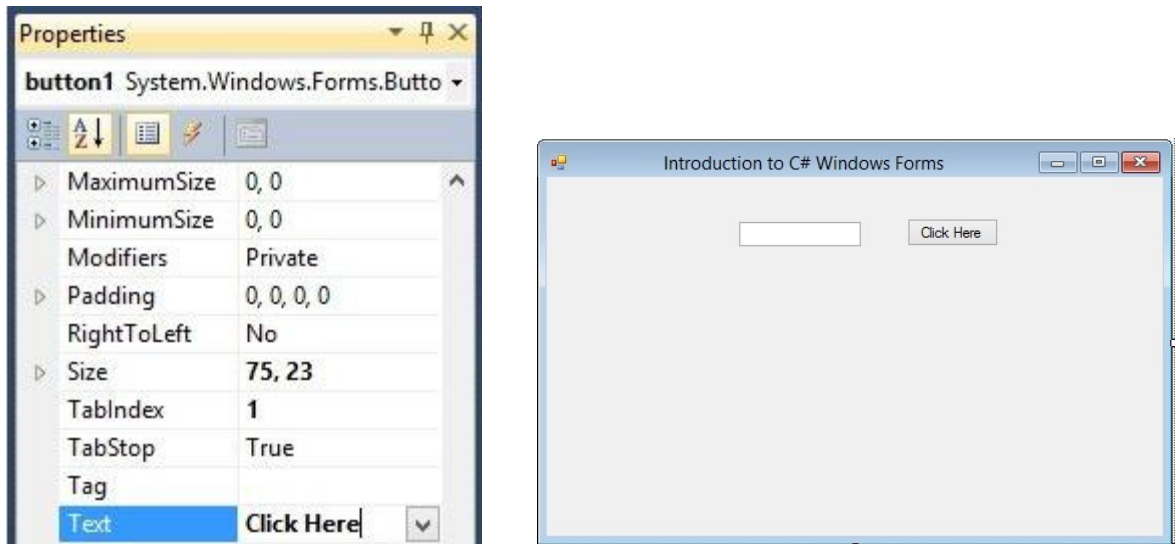

Рисунок 1.9 – Зміна тексту елементу Button на Windows Forms

1.3 Робота з кнопкою у формі C # Windows

Створюємо новий Проект за зразком (рис. 1.10). буде виглядати приблизно так:

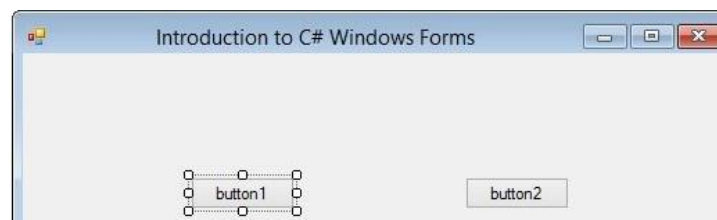

Рисунок 1.10 – Форма C # для Windows з 2 кнопками

Змінюємо текст Button1 на Click Here та текст Button2 на Submit. Також змінюємо назву цих кнопок, тож змінюємо Name першої кнопки на ClickHere, а другої кнопки - Submit.

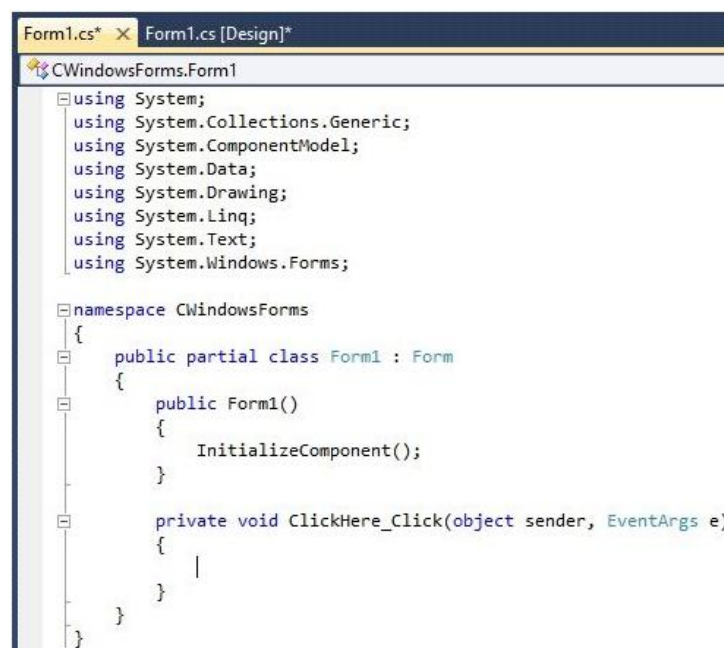

Рисунок 1.11 – Код обробки події Click для кнопки ClickHere

Додамо події Click для кожної з цих кнопок. Подія Click – це подія, яка повинна відбутися при натисканні на кнопку. Двічі клацніть першу кнопку, і вона відкриє код, як показано на рис. 1.11.

У наведеному коді є функція з назвою **ClickHere_Click**, яка є функцією події клацання для першої кнопки. **ClickHere** - це назва кнопки, яку змінили вище, а **_Click** - подія. Простими словами, ця подія відбудеться після натискання кнопки ClickHere.

У фігурних дужках {} вставляється код для події клацання цієї кнопки. Додаємо код у ці дужки.

```
MessageBox.Show ("It's Click Here Button");
```

Коли буде натиснута кнопка «Click Here», відкриється вікно із повідомленням (рис. 1.12)

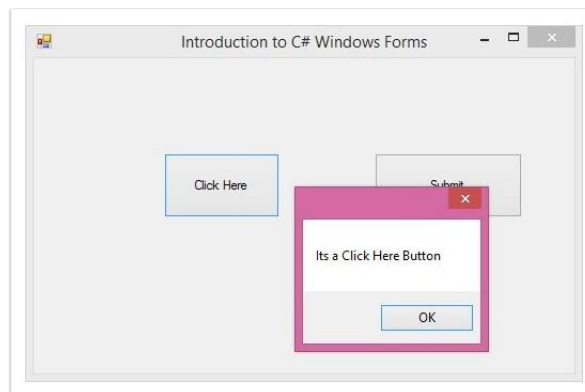

Рисунок 1.12 – Вікно повідомлення, що появляється після натиснення кнопка «Click Here»

Аналогічно створюємо обробку події для кнопки «Submit». Результат наведений на рис. 1.13

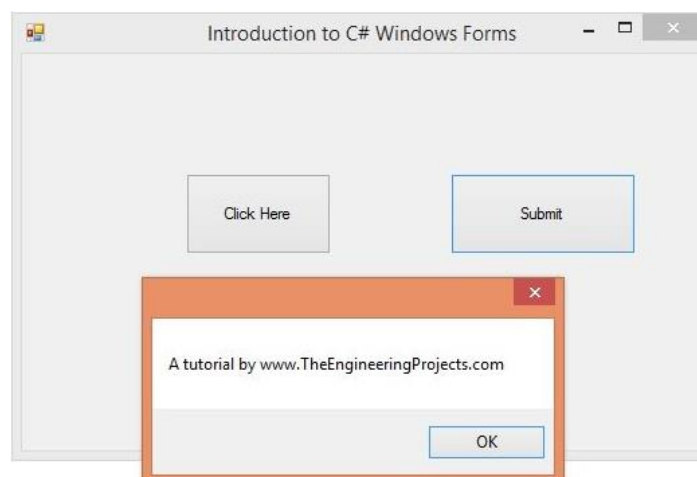

Рисунок 1.13 – Вікно повідомлення, що появляється після натиснення кнопка «Submit»

1.4 Керування кнопками C

Якщо необхідно змінити текст кнопки під час виконання або динамічно, тоді використовується код

```
button1.Text = "TEP Button Example Text";
```

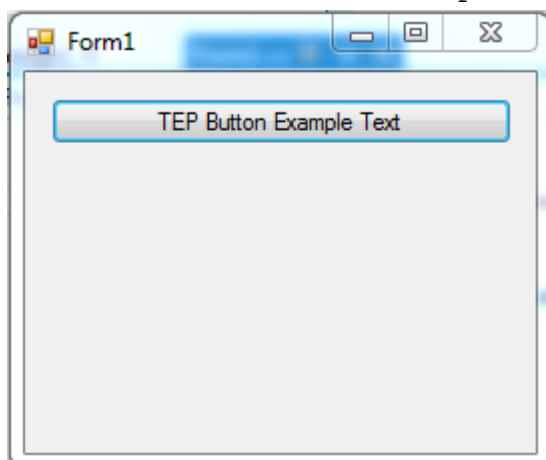

Рисунок 1.14 – Зміна тексту кнопки

Якщо потрібно показати зображення всередині кнопки, тоді використовується властивість **Image**. **FromFile** використовується для встановлення шляху зображення, яке ви хочете встановити.

```
button1.Image = Image.FromFile("C:\\Users\\Jade\\Pictures\\brownImage.jpg");
```

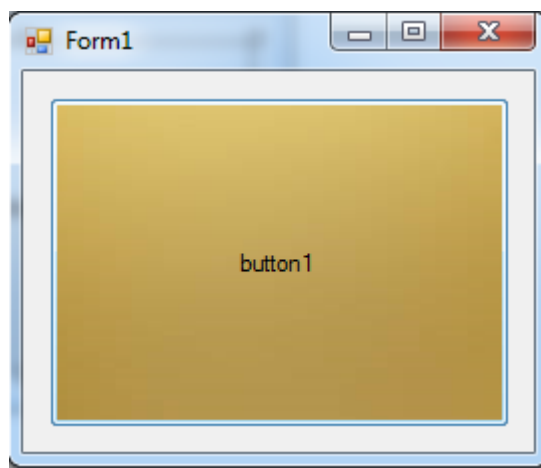

Рисунок 1.15 – Результат встановлення зображення brownImage.jpg для кнопки

Для встановлення кольору тла кнопки, то використовують властивість **BackColor**.

Можна використовувати вбудовані атрибути кольору для встановлення кольорів.

```
button1.BackColor = Color.Aqua;
```

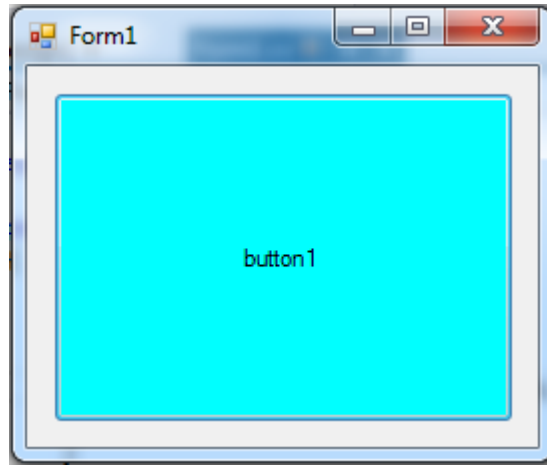

Рисунок 1.16 – Результат встановлення фону кнопки

Властивість **ForeColor** використовується для встановлення кольору тексту. Приклад коду, який змінить колір переднього плану на чорний, та встановить колір тексту білий:

```
button1.ForeColor = Color.White;  
button1.BackColor = Color.Black;
```

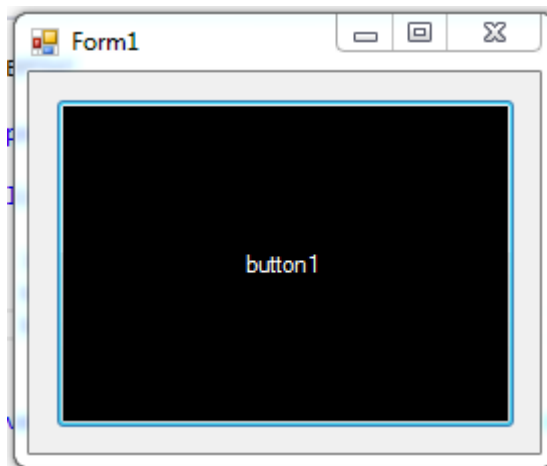

Рисунок 1.17 – Результат встановлення властивостей кольору фону та тексту кнопки

Властивість **Font** дозволяє змінити розмір тексту кнопки. Створюємо **new Font object** і передаємо **button.font.fontfamily** і після коми ставиться розмір тексту кнопки.

```
button1.Font = new Font(button1.Font.FontFamily, 33);
```

або

```
int newSize = 33;  
button1.ForeColor = Color.White;  
button1.BackColor = Color.Black;  
button1.Font = new Font(button1.Font.FontFamily, newSize);
```

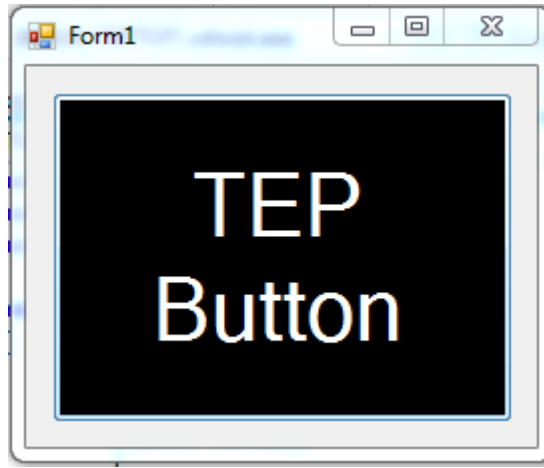

Рисунок 1.18 – Результат встановлення розміру тексту кнопки

Є кілька подій, які можемо використовувати для кнопок. Події - це деякі умовні перевірки на виконання конкретних функцій, коли користувач виконує щось конкретне. Перелік поширених подій, які використовуються для кнопки C#.

- Click Event
- Text Changed Event
- MouseHover Event
- MouseLeave Event

Подія Click відбудеться, коли кінцевий користувач один раз натисне кнопку. Для використання події **Click** для обробки цієї функції після назви кнопки необхідно написати **_Click**. Наприклад для кнопки з ім'ям **button1** доведеться створити метод з іменем **button1_Click**:

```
private void button1_Click(object sender, EventArgs e)
{
    MessageBox.Show("C# Button Click Event Executed");
}
```

Подія Text Changed відбувається при зміні тексту кнопки. Це вбудований метод з ім'ям **_TextChanged**. У наступному коді є подія **button1_TextChanged**, яка генерує спливаюче повідомлення при зміні тексту кнопки. Подія **Button1_Click** використовується для зміни тексту, коли користувач натисне кнопку. Логіка – це коли користувач натисне кнопку, текст кнопки буде змінено і **button1_TextChanged** виконується.

```
private void button1_Click(object sender, EventArgs e)
{
    button1.Text = "New Text";
}
private void button1_TextChanged(object sender, EventArgs e)
{
    MessageBox.Show("C# Button TextChanged Event");
}
```

Подія **MouseHover** відбувається, коли користувач наводить курсор миші на кнопку. Це вбудована подія з ім'ям **_MouseHover** після імені кнопки. У коді використовується типова назва кнопки. Коли користувач наведе курсор миші на кнопку `button1`, він створить спливаюче повідомлення.

```
private void button1_MouseHover(object sender, EventArgs e)
{
    MessageBox.Show("C# Button MouseHover Event");
}
```

Подія **MouseLeave** відбувається, коли користувач залишить кнопку або перемістить курсор з меж кнопки. У наступному коді створена подія **_MouseLeave** із назвою кнопки за замовчуванням. Коли користувач забере курсор миші з кнопки генерує спливаюче повідомлення.

```
using System;
using System.Drawing;
using System.Windows.Forms;

namespace TEPTUT
{
    public partial class Form1 : Form
    {
        public Form1()
        {
            InitializeComponent();
        }
        private void Form1_Load(object sender, EventArgs e)
        {
        }

        private void button1_MouseLeave(object sender, EventArgs e)
        {
            MessageBox.Show("C# Button MouseLeave Event");
        }
    }
}
```

1.5 C# керування мітками

Label (мітка) також використовується для відображення описового тексту, такого як примітки та попередження про використання програмного забезпечення. Щоб додати мітку з панелі інструментів її потрібно перетягнути з вкладки дизайнера форми.

`Label1` – це ім'я за замовчуванням першої мітки, яку використовують у програмі. Можна регулювати розмір форми, розтягуючи координати. Можна змінити текст на правій панелі під міткою властивості. Також можна змінити текст, використовуючи наведений код (рис. 1.19):

```

namespace Lab1
{
    public partial class Form1 : Form
    {
        public Form1()
        {
            InitializeComponent();
        }

        private void Form1_Load(object sender, EventArgs e)
        {
            label1.Text = "ТЕР C# Label Control Example Text";
        }
    }
}

```

Рисунок 1.19 – Зміна тексту мітки Label1 при завантаженні форми

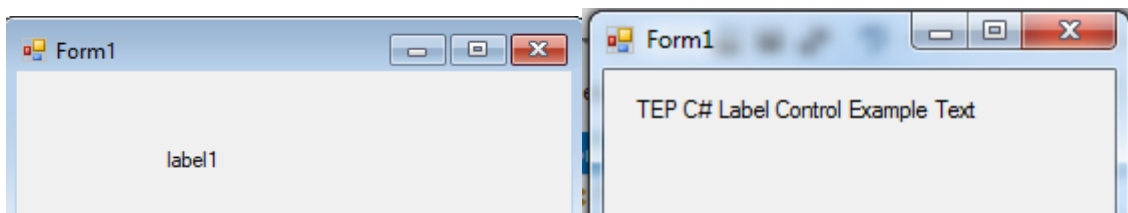

Рисунок 1.20 – Результат зміни тексту Label1 при завантаженні форми

Властивість `BackColor` використовується для зміни кольору фону мітки, наприклад (рис. 1.21):

```
label1.BackColor = Color.Aqua;
```

Ось результат коду:

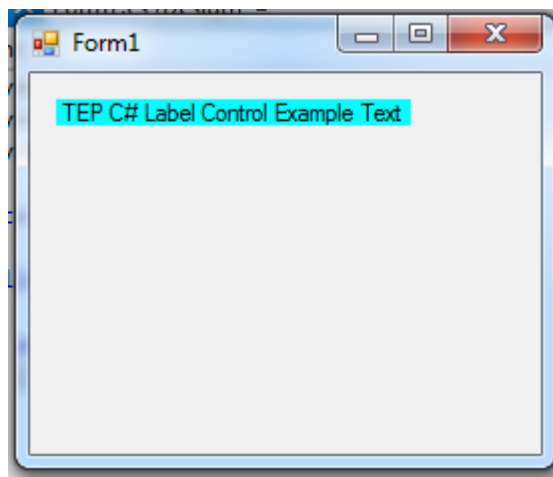

Рисунок 1.21 – Встановлення фону кольору Label1

Властивість `ForeColor` використовується для зміни кольору тексту, наприклад (рис. 1.22):

```
label1.ForeColor = Color.BlueViolet;
```


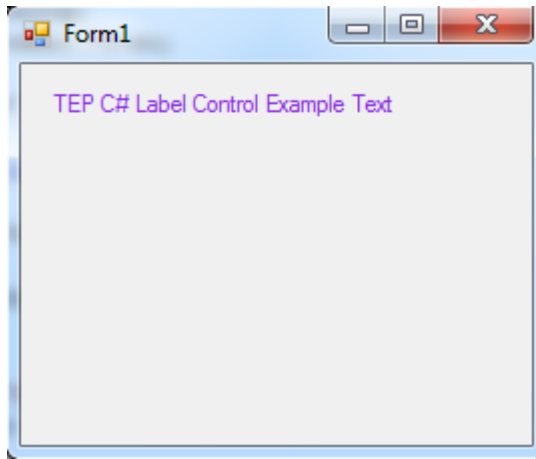

Рисунок 1.22 – Встановлення кольору тексту Label1

Для встановлення зображення як фон мітки, то потрібно використовувати такий код:

```
label1.Image = Image.FromFile("C:\\Pictures\\brownImage.jpg");
```

Метод `Image.FromFile` використовується для вказання шляху зображення, яке ви хочете встановити. У подвійні лапки пишуть шлях і використовують "\\" для розділення каталогів. Фрагмент коду, що змінює властивості Label1, та результат його виконання наведений на рис. 1.23.

```
private void Form1_Load(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "TEP C# Label Control Example Text";
    //label1.BackColor = Color.Aqua;
    label1.ForeColor = Color.BlueViolet;
    //label1.Image = Image.FromFile("C:\\Users\\Public\\Pictures\\img016.jpg");
}
```

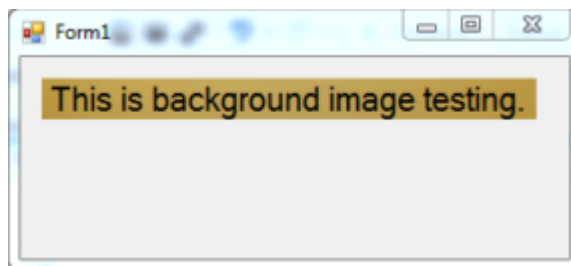

Рисунок 1.23 – Результат виконання фрагменту коду, що змінює властивості Label1

Є кілька подій, які можна використовувати для міток (рис. 1.24):

- Click Event
- Double Click Event
- Text Changed Event
- MouseHover Event
- MouseLeave Event

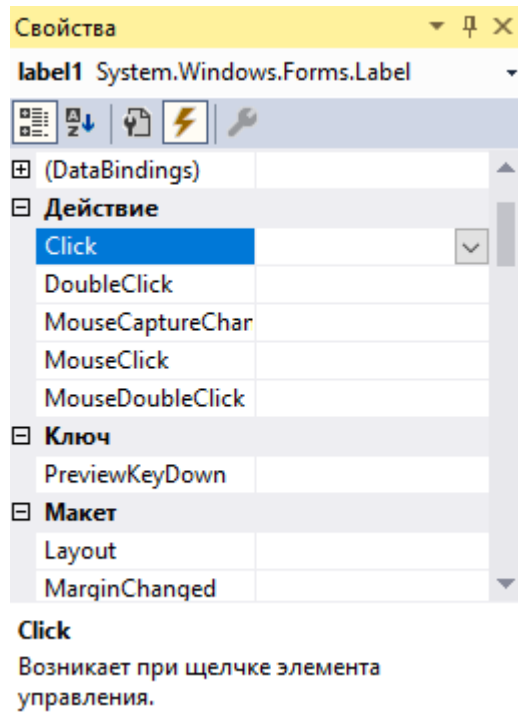

Рисунок 1.24 – Події для елемента Label1

Подія Click виконуватися, коли користувач натисне на мітку.

```
private void label1_Click(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "Text Changed";
}
```

Подія Double Click відбудеться, коли користувач двічі натисне на label.

```
private void label1_Click(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "Text Changed";
}

private void label1_DoubleClick(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "Text New Changed";
}
```

Подія Text Changed (рис. 1.25) відбудеться при зміні тексту мітки. Розглянемо це на прикладі. Використовуються дві мітки. Тепер логіка полягає в тому, що текст однієї мітки змінюється, тоді інший текст іншої мітки повинен змінюватися автоматично.

Для першої мітки також використовується **_ClickEvent** та **_TextChanged Event**.

Отже, тепер, коли користувач натисне на мітку, текст мітки зміниться через **_Click Event**. Тепер, коли текст буде змінено, **відбудеться** **_TextChanged Event** і текст другої мітки також зміниться.

Ось код, який слід спробувати.

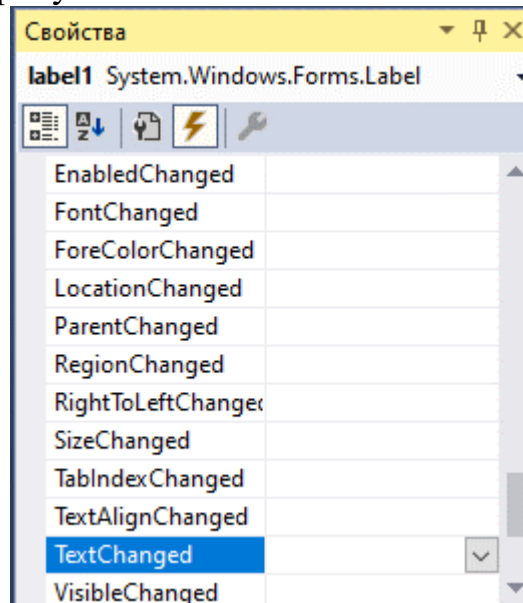

Рисунок 1.25 – Вибір події Text Changed для Label1

```
private void Form1_Load(object sender, EventArgs e)
{
    //label1.Text = "ТЕР C# Label Control Example Text";
    //label1.BackColor = Color.Aqua;
    label1.ForeColor = Color.BlueViolet;
    //label1.Image = Image.FromFile("C:\\Users\\Public\\Pictures\\img016.jpg");
}

private void label1_Click(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "Text Changed";
}

private void label1_DoubleClick(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "Text New Changed";
}

private void label1_TextChanged(object sender, EventArgs e)
{
    label2.Text = "2nd Text Changed";
}
}
```

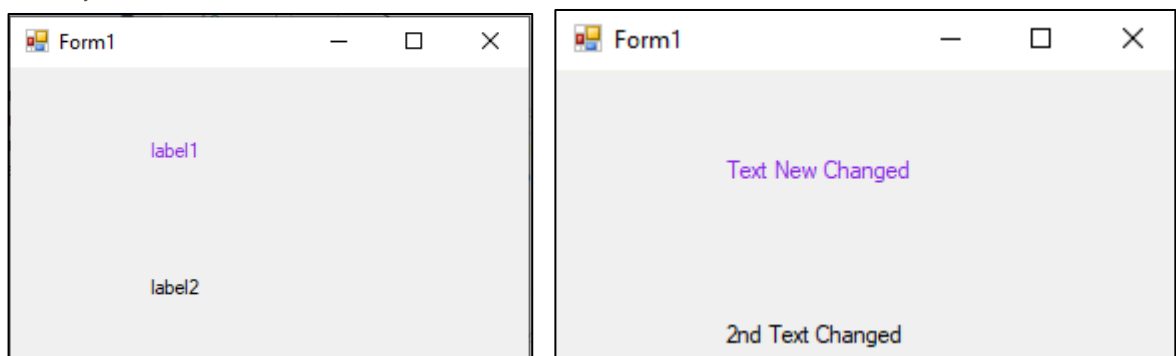

Рисунок 1.26 – Результат події Click та Text Changed для Label1 та Label2

Подія `MouseHover` відбудеться, коли користувач наведе курсор миші на мітку. Припустимо, ви хочете змінити текст, коли користувач наведе курсор миші на мітку. Ось код для цього:

```
private void label1_MouseHover(object sender, EventArgs e)
{
    label1.ForeColor = Color.Red;
    label1.Text = "Text Too Changed";
}
```

Подія `MouseLeave` відбудеться, коли курсор покине мітку. Припустимо, ви хочете змінити текст мітки, коли курсор миші покине мітку. Ось код, який буде виконувати це:

```
private void label1_MouseLeave(object sender, EventArgs e)
{
    label1.Text = "again Text Changed";
}
```

2. Практичне завдання

У процесі виконання завдань лабораторної роботи необхідно формувати набори тестових даних для перевірки правильності виконання програмного коду. Створений код і результати перевірки його роботи потрібно помістити у звіт. Тестувати роботу програми рекомендується після додання чи зміни кожного оператора виведення.

Завдання 1. Створення проект для визначення віку за даними навчання на відповідному курсі університету.

1. Для цього на форму додати 2 кнопки з текстом «ClickHere» та «OK», поле вводу `TextBox`, `Label 1`, `Label2` (рис. 2.1).

2. Задати властивості, щоб при запуску форми елементи `Label2`, `TextBox`, `Button2` були приховані. За замовчуванням значення `TextBox` дорівнює 0.

3. Задати колір тексту `Label 1` – `DarkBlue`, `Label 2` – `DarkOrange`; розмір шрифту 14. `Label 1` повинна виводити текст «На якому курсі Ви навчаєтесь? Введіть число після натиснення кнопки» у 2 рядки.

4. За натисненням кнопки «ClickHere» з'являється поле `TextBox` та кнопка «OK».

5. Після введення числа у поле `TextBox` та натиснення кнопки «OK» виводиться вікно з повідомленням про Ваш вік. Для цього попередньо потрібно зчитати значення числа, що введено у поле `TextBox` та додати до нього 18.

6. Після закриття вікна повідомлення приховати `Label 1` та вивести у `Label2` повідомлення про Ваш вік (рис. 2.2).

Form1

Click Here

label1

label2

0

OK

Form1

Click Here

На якому курсі Ви навчаєтесь?
Введіть число після натиснення кнопки

Form1

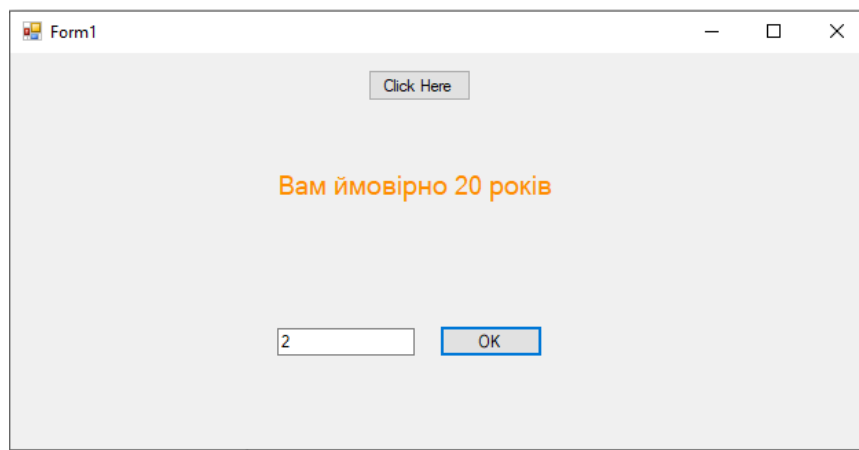
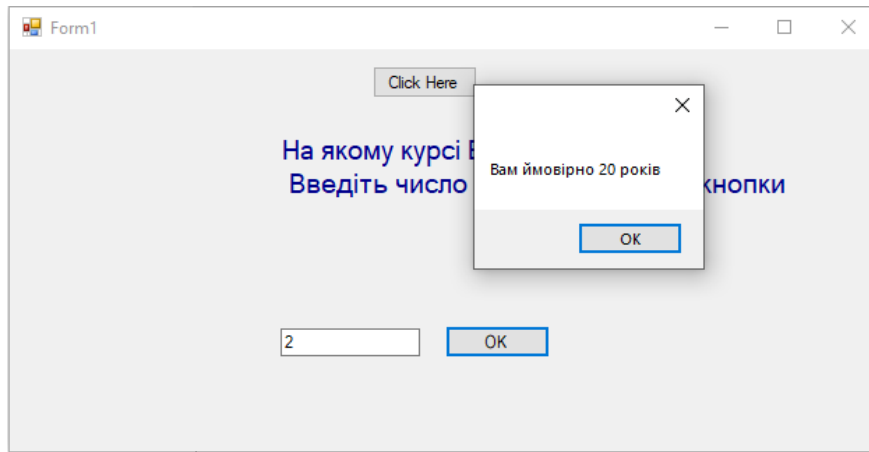
Click Here

На якому курсі Ви навчаєтесь?
Введіть число після натиснення кнопки

2

OK


```
namespace Lab2
{
    public partial class Form1 : Form
    {
        int c;
        public Form1()
        {
            InitializeComponent();
            textBox1.Visible = false;
            label2.Visible = false;
            button2.Visible = false;
            label2.Font = new Font(label1.Font.FontFamily, 14);
            label2.ForeColor = Color.DarkOrange;
            label1.Font = new Font(label1.Font.FontFamily, 14);
            label1.ForeColor = Color.DarkBlue;
            label1.Text = "На якому курсі Ви навчаєтесь?\n Введіть число після натиснення кнопки";
        }
        private void button1_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            textBox1.Visible = true;
            button2.Visible = true;
        }
        private void button2_Click(object sender, EventArgs e)
        {
            c = Convert.ToInt16(textBox1.Text);
            MessageBox.Show("Вам ймовірно " + Convert.ToString(18+c) + " років");
            label2.Text = "Вам ймовірно " + Convert.ToString(18 + c) + " років";
            label1.Visible = false;
            label2.Visible = true;
        }
    }
}
```

Завдання 2. Скласти програму «Стрибаюча кнопка».

1. Створіть новий проект. Помістіть на форму компонент *Label* і кнопку *Спіймай мене!*.
2. Створіть для кнопки обробник події *Click*. Опишіть змінну *k* для збереження кількості клацань кнопки:

int k;

У код процедури запишіть оператори:

k = k + 1;

Label1.Text = Convert.ToString(k);

3. Додайте на форму компонент *Timer* (Таймер). Властивість таймера *Interval* встановіть 1000 (1000 мс = 1 с). Властивість *Enable* переведіть у положення *True*.
4. Створіть обробник події «*Tick*», в якому запрограмуйте випадкову зміну властивостей *Left* і *Top* кнопки.

```
private void timer1_Tick(object sender, EventArgs e)
{
    Random rand = new Random();
    button1.Left = rand.Next(Width-button1.Width);
    button1.Top = rand.Next(Height-button1.Height);
}
```

Кнопка не має «вистрибнути» за межі форми, тому потрібно підключити розміри робочої поверхні форми *Width* і *Height*.

5. Запустіть програму на виконання. Чи вдається спіймати кнопку? Якщо ні, зупиніть виконання і збільшіть значення властивості таймера *Interval*.
6. Додайте на форму кнопку *Button2*, в програмному коді якої запрограмуйте збільшення значення *Interval*:
Timer1.Interval = Timer1.Interval + 100;
7. Додайте на форму кнопку *Button3*, призначену для зменшення значення *Interval*. Перевірте дію кнопок.

3. Контрольні запитання

1. У чому полягає принцип швидкої розробки застосувань?
2. На які частини умовно розділяють вікно середовища розробки MS Visual Studio?
3. Що таке проект в MS Visual Studio?
4. Як створити проект з користувацькими вікнами (формами)?
5. Які основні файли проекту?
6. Як створити і переглянути процедури обробки подій форми і окремого елемента керування?
7. В якому файлі міститься головна програма у віконному проекті?

Література

1. Троелсен Э. С# и платформа.Net / Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2007. – 796 с.
2. Троелсен Э. Язык программирования С# 2005 и платформа .Net / Пер. с англ. – М.: Изд. дом "Вильямс", 2007. – 1168 с.
3. Шилдт Г. Полный справочник по С#. / Пер. с англ. – М.: Изд. дом "Вильямс", 2004. – 752 с.
4. Нейгел К. С# 2005 для профессионалов / К. Нейген, Б. Ивсен, Дж. Глинн; / [Пер. с англ. – М.: Изд. дом "Вильямс", 2006. – 1376 с.
5. www.c-sharpcorner.com – матеріали з С#.
6. www.functionx.com – матеріали з С# та інших мов програмування.
7. www.rsdn.ru – матеріали з С# й інших мов програмування.